

منبع: امتحان نهایی

آرایه ادبی مناسب با هر بیت را برگزیده، در برابر آن بنویسید. (یک آرایه، اضافه است)

الف) یکی تازی ای برنشسته سیاه	همی خاک نعلش برآمد به ماه	۱) ایهام
ب) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را	سیل یکسان می کند پست و بلند راه را	۲) اغراق
پ) در عالم پیر، هرکجا برنایی است	عاشق بادا که عشق خوش سودایی است	۳) حُسن تعلیل
		۴) اسلوب معادله

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

۲ "مشبّه" را در عبارت زیر، مشخص کنید.

"تو ای کشتی تندرو خیال من، همین جا لنگر انداز؛ زیرا برای تو بیش از این اجازه سفر نیست."

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

۳ در بیت زیر، معنای مجازی واژه "خاک" چیست؟

"بگفتا: دل ز مهرش کی کنی پاک؟
بگفت: آنگه که باشم خفته در خاک"

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

۴ باتوجه به رباعی زیر، به پرسش های داده شده، پاسخ دهید.

"کس چون تو طریق پاک بازی نگرفت
با زخم، نشان سرفرازی نگرفت
زین پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت
حیثیت مرگ را به بازی نگرفت"
الف) واژه "زخم" با کدام واژه ارتباطی مبتنی بر تشبیه دارد؟
ب) آرایه های ادبی "تشخیص" و "کنایه" را در مصراع پایانی مشخص کنید.

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

۵ درباره تلمیح به کاررفته در بیت زیر، توضیح دهید.

"ز نیرنگ هوا و از فریب آز خاقانی
دلت خُلد است خالی ساز از طاووس و شیطان"

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

مفهوم نمادین "گل سرخ" را در سرودهٔ زیر، بنویسید.

"نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی، هوا را از من بگیر، اما خنده‌ات را نه. گل سرخ را از من بگیر."

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۱

آرایهٔ ادبی مناسب با هر بیت را برگزیده، در برابر آن بنویسید. (یک آرایه، اضافه است)

الف) رخ شاه کاووس پُرشرم دید ب) شانه می‌آید به کار زلف در آشفتگی پ) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر	سخن گفتنش با پسر نرم دید آشنایان را در ایام پریشانی بپرس کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی	۱) حسامیزی ۲) متناقضنا ۳) حُسن تعلیل ۴) اسلوب معادله
--	---	---

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

باتوجه‌به هریک از گزینه‌های زیر، پاسخ درست را برگزینید.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

بیت "آنجا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد

غیر از شب آیا چه میدید، چشمان تار من و تو؟" آرایهٔ "جناس" دارد یا

"تضاد"؟

در سرودهٔ "ناگهان انگار بر لب آن چاه سایه‌های را دید

او شغاد آن نابردار بود" کاربرد آرایهٔ ادبی "ایهام" مشهود است یا

"اغراق"؟

آرایهٔ بارز بیت "همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بیوشی

همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی"، "تضمین" است یا

"تلمیح"؟

کدامیک از واژگان مشخصشده در عبارت زیر، "مشبّهه" است؟

"فُراش باد صبا را گفته تا فرش زَمَرْدین بگسترد و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نِبات در مهد زمین بپرورد."

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

شاعر، در بیت زیر، با بیان کدام واژه، مفهومی غیرحقیقی (مجاز) اراده کرده است؟
 "در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱
 امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱
 امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

ترکیب "کلید گنج مروارید" در سرودهٔ زیر، نمایانگر کاربرد کدام آرایهٔ ادبی است؟
 "این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱
 امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱
 امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

شعر زیر، بر پایهٔ "گفتوگو" یا "سؤال و جواب" سروده شده است؛ این نوع گفتوگو در اصطلاح ادبی، چه نام دارد؟
 "نخستین بار گفتش کز کجایی؟ / بگفت از دار ملک آشنایی
 بگفت: آنجا به صنعت در چه کوشند / بگفت: انده خرنده و جان فروشند"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱
 امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱
 امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۱

باتوجه به هریک از موارد داده شده، پاسخ درست را انتخاب کنید.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱
 امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱
 امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

در بیت "لبریز زندگی است نفسهای آخر / آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه"، مصراع اول آرایهٔ "حسن تعلیل" دارد یا "تناقض"؟

آرایهٔ بارز در بیت "محرم این هوش جز بیهوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست"، "اسلوب معادله" است یا "اغراق"؟

در سرودهٔ "همانجا که شاید اینک دست زمان و صورت ظاهرش، مرده نشانش بدهند"، ترکیب "دست زمان"، اضافهٔ استعاری است یا تشبیهی؟

در نوشتهٔ "زمزمهٔ لطیف و سبک و ملایم شما گمان مرا تأیید کرد"، آرایهٔ "سجع" دیده میشود یا "حسامیزی"؟

در همهٔ ابیات بهجز گزینهٔ ..... زمینهٔ "ملی" حماسه آشکار است.

- (۱) پراگنده کافور بر خویشتن / چنان چون بود رسم و ساز کفن
- (۲) چنین است سوگند چرخ بلند / که بر بیگناهان نیاید گزند
- (۳) رخ شاه کاووس پرشرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید
- (۴) بدان گاه سوگند پرمایه شاه / چنین بود آیین و این بود راه

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱
 امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱
 امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

مفهوم هریک از کنایه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) این سال نو به شما مبارک باشد و هزار سال به این سال‌ها برسید.

ب) دیدم ماشاءالله چشم بد دور، آقا واتر قیده‌اند.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

باتوجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

۱) گر در سرت هوای وصال است، حافظا باید که خاک درگه اهل هنر شوی

۲) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ بگفت آنگه که باشم خفته در خاک

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

در کدام واژه بیت نخست آرایه "مجاز" وجود دارد؟

در بیت دوم، کدام واژه‌ها آرایه "جناس" را پدید آورده‌اند؟

مفهوم نمادین هریک از موارد مشخص شده را بنویسید.

الف) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

ب) ناگهان انگار / بر لب آن چاه / سایه‌ای را دید / او، شغاد، آن نابردار بود

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۱

کدام یک از ابیات زیر، دارای زمینه ملّی حماسه است؟

الف) "بدانگاه سوگند پرمایه شاه چنین بود آیین و این بود راه"

ب) "سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

مفهوم نمادین هریک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

بلبل گفت: من گرفتار عشق گلم.

بشنو این نی چون شکایت می‌کند

در بیت زیر، مفهوم کنایه مصراع دوم را بنویسید.

"چو خواهی که پیدا کنی گفت‌وگوی بیاید زدن سنگ را بر سبوی"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

هریک از آرایه‌های "اسلوب معادله، حس آمیزی، حسن تعلیل و تضاد" در کدام مورد، دیده می‌شود؟

۱) در عالم پیر هرکجا برنایی است عاشق بادا که عشق خوش سودایی است

۲) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست

۳) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل‌بند

۴) زمزمه لطیف و ملایم شما گمان مرا تأیید کرد. می‌بایست هرچه زودتر مخفیگاهی پیدا کنم.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

باتوجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

"فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد."

الف) یک مورد اضافه تشبیهی در متن بیابید.

ب) کدام واژه، استعاره است؟ مفهوم آن چیست؟

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۴۰۰

در بند زیر، از خوان هشتم، مشبه و مشبه‌به را معلوم کنید.

"چاه چونان ژرفی و پهناش، بی شرمیش ناباور / و غم‌انگیز و شگفت‌آور"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

عبارت زیر، یادآور کدام مثل است؟

از بین عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

بیت زیر دارای کدام زمینه حماسه است؟

"بدانگاه سوگند پرمایه شاه چنین بود آیین و این بود راه"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

آرایه متناسب با هریک از ابیات زیر را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۴۰۰

محرم این هوش جز بی‌هوش نیست

مرزبان را مشتری جز گوش نیست (اسلوب معادله - سجع)

باآنکه جیب و جام من از مال و می تهی است

ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (استعاره - تلمیح)

این فصل، فصل من و توس، فصل شکوفایی ما

برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو (تضاد - تکرار)

۳۶

سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند (مجاز - تشخیص)

۳۷

مشبه و مشبه‌به را در سروده زیر معلوم کنید.
 "همگنان خاموش، گرد بر گردش، به کردار صدف بر گرد مروارید"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

۳۸

کدامیک از ترکیب‌های مشخص شده، مجاز است؟ مفهوم آن را بنویسید.
 "ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

۳۹

آرایه استعاره را در بیت زیر مشخص کنید و مفهوم آن را بنویسید.
 "بر کن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکند"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

۴۰

حس آمیزی به کار رفته در عبارت زیر را توضیح دهید.
 "مثل کلاس گرم و پرشور حرف می‌زدید و مثل کلاس طنز و شوخی از کلامتان نمی‌افتاد."

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

۴۱

آرایه متناسب با هریک از ابیات زیر را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۹

الف

شانه می‌آید به کار زلف در آشفستگی

ب

چو خواهی که پیدا کنی گفت‌وگوی

آشنایان را در ایام پریشانی بپرس (اسلوب معادله - جناس)

باید زدن سنگ را بر سبوی (تشخیص - کنایه)

۴۲

در کدامیک از ابیات زیر، زمینه قهرمانی حماسه، بارز است؟

(۱) سیاوش سیه را به‌تندی بتاخت نشد تنگ‌دل، جنگ آتش بساخت

(۲) پراگنده کافور بر خویشتن چنان چون بود رسم و ساز کفن

(۳) بدانگاه سوگند پرمایه شاه چنین بود آیین و این بود راه

(۴) سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

ردیف اول	ردیف دوم
۱	بیامد دو صد مرد آتش‌فروز دمیدند گفتی شب آمد به روز
۲	آن‌کسی را که در این مُلک، سلیمان کردیم مَلّت امروز یقین کرد که او اهرمن است
۳	تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل‌بند
	اغراق

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

باتوجه به منطق الطّیر عطار، هریک از پرندگان زیر، نماد چه کسانی هستند؟
الف) باز شکاری:
ب) سیمرغ:

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

آرایه متناسب با قسمت مشخص شده را از کمانک مقابل انتخاب کنید.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده. (تشبیه / استعاره)

ازجمله نام‌های حسن، یکی جمال است و یکی کمال. (سجع / موازنه)

یکی دشت با دیدگان پر ز خون که تا او کی آید ز آتش برون (ایهام / مجاز)

صدای توپخانه، صدای خشک کلاش را در خود هضم می‌کرد. (متناقض نما / حس آمیزی)

باتوجه به سروده "آنگاه که پاهایم می‌روند و باز می‌گردند / نان را، هوا را، روشنی را، بهار را، از من بگیر اما خنده‌ات را هرگز / تا چشم از دنیا نبندم"
الف) یک نمونه آرایه تضاد بیابید.
ب) مفهوم کنایه "چشم از دنیا نبندم"، چیست؟

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

در هریک از موارد زیر، آرایه درست را از کمانک مقابل آن، انتخاب کنید.

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد (اسلوب معادله / حسن تعلیل)

یکی تازی‌ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه (تناقض / اغراق)

صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند. (تشخیص / تضمین)

باتوجه به منطق الطّیر عطار، هریک از پرندگان زیر، نماد چه کسانی هستند؟

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

بلبل:

۵۴

هدهد:

۵۵

در هریک از موارد زیر، باتوجه به بخش‌های مشخص‌شده، کدام آرایهٔ ادبی دیده می‌شود؟

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۴۰۰

فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایهٔ ابر بهاری را گفته تا بنات نبات بپرورد.

۵۶

در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب‌قلم نداشت.

۵۷

نهادند بر دشت هیزم دو کوه جهانی نظاره شده هم‌گروه

۵۸

تا باز کند به روی عالم دییچهٔ خاطرات شیرین

۵۹

در هریک از سروده‌های ستون اول، کدام‌یک از آرایه‌های ستون دوم دیده می‌شود؟ (یک بیت در ستون اول اضافی است)

۶۰

ستون اول	ستون دوم
۱ محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست	ایهام
۲ بر لب آن چاه / سایه‌ای را دید / او شغاد آن نابردار بود / که درون چه نگه می‌کرد /	اسلوب معادله
۳ رخ شاه کاووس پرشرم دید سخن گفتنش با پسر نرم دید	حسن تعلیل
۴ جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بدر آنجامه که ننگ تن و کم از کفن است	حسن آمیزی
۵ تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل‌بند	

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹

- (۱) گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می‌روی   گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست (حسن تعلیل)
- (۲) شانه می‌آید به کار زلف در آشفستگی   آشنایان را در ایام پریشانی بپرس (ایهام تناسب)
- (۳) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی   بیا بد زدن سنگ را بر سبوی (کنایه)
- (۴) عاشق آن باشد که چون آتش بود   گرم‌رو سوزنده و سرکش بود (تشبیه)

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹
 امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹
 امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹

در عبارت "بدان که از جمله نام‌های حسن یکی جمال است و یکی کمال." کدام واژه‌ها "سجع" دارند؟

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹
 امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹
 امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹

در بیت زیر، "شب" نماد چه مفهومی است؟

"آنجا در آن برزخ سرد در کوچه‌های غم و درد   غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹
 امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹
 امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۹

در بیت زیر، باتوجه به واژه "باد"، آرایه جناس تام (همسان) را بررسی کنید.

"آتش است این بانگ نای و نیست باد   هرکه این آتش ندارد نیست باد"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

باتوجه به هریک از اشعار داده‌شده، کدام یک از آرایه‌های ادبی داخل کمانک، نادرست است؟

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

گرچه بیرون تیره بود و سرد همچون ترس / قهوه‌خانه گرم و روشن بود همچون شرم (حسن تعلیل، تضاد، جناس)

چو از کوه آتش به هامون گذشت   خروشیدن آمد ز شهر و ز دشت (مجاز، تلمیح، تشبیه)

در سروده "عشق من، / خنده تو / در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفت / بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته":

الف) کاربرد "استعاره" را در قسمت مشخص‌شده توضیح دهید.

ب) شاعر در بند پایانی از چه آرایه ادبی بهره برده است؟

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

هریک از بیت‌های زیر، دارای کدام زمینه حماسه است؟

الف) "سیاوش سیه را به‌تندی بتاخت   نشد تنگ‌دل، جنگ آتش بساخت"

ب) "بدان گاه سوگند پرمایه شاه   چنین بود آیین و این بود راه"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

"زمزمه لطیف و ملایم شما گمان مرا تأیید کرد. کجا می‌توانست مخفیگاه من باشد، در زمانی که ماه داشت سربلند از پشت ابرهای تیره بیرون می‌آمد؟"

الف) کدام واژه دارای آرایه "تشخیص" است؟

ب) در کدام قسمت، آرایه "حسن آمیزی" دیده می‌شود؟

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

هریک از آرایه‌های "تلمیح، مجاز و اسلوب معادله" در کدام بیت، دیده می‌شود؟

۱) از دست و زبان که برآید / کز عهده شکرش به درآید

۲) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل، یکسان می‌کند پست و بلند راه را

۳) آتش ابراهیم را نبود زیان / هرکه نمرودی است، گو می‌ترس از آن

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

در سروده "اما خنده‌ات که رها می‌شود / و پروازکنان در آسمان مرا می‌جوید / تمامی درهای زندگی را / به رویم می‌گشاید"،

الف) ترکیب "درهای زندگی"، یک اضافه استعاری است یا تشبیهی؟

ب) مفهوم کنایه "در به روی کسی گشودن" را بنویسید.

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

درباره "تلمیح" به‌کاررفته در بیت زیر، یک سطر توضیح دهید.

"طاووس باغ قدسم، نی بوم این خرابه / آنجاست جلوه‌گاهم، اینجا چه کار دارم؟"

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

در بیت زیر، مفهوم نمادین "رود" و "دریا" را بنویسید.

"چون رود امیدوارم بی‌تابم و بی‌قرارم / من می‌روم سوی دریا، جای قرار من و تو"

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

در بیت زیر، آرایه درست را از کمانک مقابل آن، انتخاب کنید.

"آتش عشق است کاندَر نی فتاد / جوشش عشق است کاندَر می فتاد" (تشبیه / جناس همسان)

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

در کدام یک از بیت‌های زیر آرایه "حسن تعلیل" وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید.

الف) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهر دلبد

ب) برگن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم برکند

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

- (۱) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان (اسلوب معادله)
- (۲) گفت: "باید حد زند هشیار مردم، مست را" گفت: "هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست" (تضاد)
- (۳) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت (کنایه)
- (۴) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (ابهام)

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

- در سروده "مرد نّقال - آن صدایش گرم / نایش گرم / آن سکوتش ساکت و گیرا / و دمش، چونان حدیث آشنایش گرم - راه می‌رفت و سخن می‌گفت /"
- الف) در ترکیب "صدایش گرم"، کدام آرایه ادبی وجود دارد؟
- ب) واژه‌های "نای" و "دم" کدام آرایه ادبی را ایجاد کرده است؟

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۹

- باتوجه به نوشته زیر، در کدام یک از ترکیب‌های مشخص شده، آرایه استعاره وجود دارد؟
- "آن شب نیز ماه با تلاؤ پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند."

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

- در بیت زیر، کدام واژه کاربرد مجازی دارد؟ مفهوم آن را بنویسید.
- "سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

- در تشبیه به کاررفته در سروده زیر، مشبّه و مشبّه به را مشخص کنید.
- "آن خداوند و سوار رخس بی‌مانند / آن که هرگز - چون کلید گنج مروارید - گم نمی‌شد از لبش لبخند"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

- آرایه مشترک ابیات زیر را بنویسید.
- شانه می‌آید به کار زلف در آشفستگی
- محرم این هوش جز بی‌هوش نیست
- آشنایان را در ایام پریشانی بپرس
- مر زبان را مشتری جز گوش نیست

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

الف

شیر سپهر استعاره از چیست؟

ب

مفهوم کلی دو بیت، خلق کدام آرایه را به یاد می‌آورد؟

۸۲

مفهوم نمادین واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی دی ۱۳۹۸

الف

آنجا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد

ب

بشنو این نی چون شکایت می‌کند

از جدایی‌ها حکایت می‌کند

۸۳

در مصراع "پرده‌هایش پرده‌های ما درید"، تفاوت معنایی "پرده"، آرایه ..... را پدید آورده است.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

۸۴

قسمت مشخص شده متن زیر، بیانگر کدام آرایه ادبی است؟

"فَراشِ بادِ صبا را گفته تا فرشِ زمردینِ بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بناتِ نبات در مهدِ زمین بپرورد."

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

۸۵

در تشبیه مشخص شده عبارت زیر، "مشبه" کدام است؟

"آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هرگاه مشت خونین و بی‌تاب قلبم را در زیر باران‌های غیبی سکوتش می‌گیرم، ناله‌های آن روح دردمند را می‌شنوم."

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

۸۶

در عبارت زیر، مفهوم کنایی "سماق مکیدن" چیست؟

"گفت: تنها همان رتبه‌های بالا را وعده بگیر و مابقی را نقداً خط بکش و بگذار سماق بمکند."

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

۸۷

باتوجه به عبارت زیر و منطق الطیر، "بلبل" نماد چه کسانی است؟

"هدهد به بلبل پاسخ گفت: "مهرورزی تو بر گل کار راستان و پاکان است اما زیبایی محبوب تو چند روزی بیش نیست."

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

الف	ب
الف) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبد	تلمیح
ب) مُستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچهٔ خاموش، بلبل را به گفتار آورد	اسلوب معادله
ج) باآنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	حُسن تعلیل تضمین

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی شهریور ۱۳۹۸

کدام یک از ویژگی‌های حماسه در بیت‌های زیر دیده می‌شود؟ آن‌ها را از کمانک‌های مقابل انتخاب کنید.

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

الف

بدان گاه سوگند پرمایه شاه

چنین بود آیین و این بود راه (ملّی - قهرمانی)

ب

یکی تازی‌ای برنشسته سیاه

همی خاک نعلش برآمد به ماه (خرق عادت - ملّی)

نوع گفت‌وگوی شعر زیر را در اصطلاح ادبی چه می‌نامند؟

بگفت از دار مُلکِ آشنایی

نخستین بار گفتش کز کجایی

بگفت انده خرد و جان فروشند

بگفت آنجا به صنعت در چه کوشند؟

بگفت از عشق‌بازان این عجب نیست

بگفتا جان‌فروشی در ادب نیست

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

در بیت زیر، شاعر برای بیان وجه شبه، از کدام آرایهٔ ادبی بهره برده است؟

"عاشق آن باشد که چون آتش بود گرم رو، سوزنده و سرکش بود"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

آرایهٔ مشترک ابیات زیر اسلوب معادله است یا حسن تعلیل؟ یک دلیل بنویسید.

دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را

- عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را

مر زبان را مشتری جز گوش نیست

- محرم این هوش جز بی‌هوش نیست

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

"نی، حریف هرکه از یاری بُرید
پرده‌هایش پرده‌های ما درید"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

"باآنکه جیب و جام من از مال و می تهی است
ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت"

امتحان نهایی علوم انسانی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم فارسی خرداد ۱۳۹۸